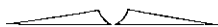

I te mutunga ka whai korero a Kapene Tuta Nihoniho. He kupu momona katoa ona kupu. I mea ia: Ahakoa i arahi te Maori kei haere ki te whawhai, tera ana etahi huarahi hei whakaputanga mo te whakaaro ki te awhina i te Kuini. E upono ana te Iwi Maori ki te Kuini, a e titiro ana o ratou kanohi ki te Titiri o Waitangi. E whakawhetai ana te Iwi Maori mo ratou i tu ki raro i te kara a te Kuini. I tino pai ai te whai-korero a Tuta no tona putanga mai me ona kakahu apiha hoia, me tona hoari ki tona ringa. I tona taha matau ko Maata Piti e pupuri ana i te kara a te Kuini, i tona taha mau ko tona kai-whakamaori ko Reweti Kohere e tu ana i roto i ona kakahu Maori, i muri i a ratou ko te matua nui. Ko Maata te koka o Wiri Piti i haere i te ope tuatahi ki Awherika, i roto herehere i te Poa, eugari i ona, a hoki mai ana ano ki te Ingarahi. I te putanga mai o Tuta me Maata e mau ana i te kara, ka tangi hoia atu hoki a Tuta ki te pakeha. Kore i rikarika te umere a te pakeha.

Te mutunga o te whai-korero a Tuta ka tatakina ano e Reweti Kohere te haka mo Rore Rapata, ka rere haere ano ia, whakahakahaka mai hoki me tona taiaha, "Ake, ake, kia kaha—haere tonu ra!" Mutu iho tenei ka hapainga ano e ia te waiata mo te Kuini: "E te Atua tohungia te Kuini." Timatangia ana e ia, katahi ano ka hapainga e te wahine pakeha, e te mano o te tangata, auahi ana te haere! Mutu iho ka karawhina te umere mo Rapata me te Kuini:

Huree! Huree! Huree! Hao.....! Hao.....! Hao.....!

TE WHAWHAI KI TARANAWAARA.

TIANARA RORE RAPATA.

Kua tae a Tianara Rapata kei Kurunutuata i tere putanga o Te Pipiwharauroa. Kihai i roa ki panukutanga kua hore he taone ke ano no te Arani Piri Teiti, ko Herapono, e tata ana ki te Awa o Waara, te rohe i waenganui i te Arani Piri Teiti me Taranawaara. I maharatia hei runga i te rohe e tu ai te Poa ki te aukati i te ope a Nehe Rapata. Otira i te taenga atu o Rapata ki reira ka oma te Poa ki Hoanipaaka tatari mai ai.

HOANIPAAKA.

Whakawhiti atu a Rapata i Waara ka whakamoea ko Hoanipaaka. Ko tenei te taone nui atu o Awherika katoa, kei raro noa iho a Piritoria me era atu taone. Ko te tokomaha o nga tangata o Hoanipaaka 107,078; o enei tangata nuku atu i te 60,000 nga maori. Nui atu nga rua koura me nga rua taimana kei konei, na reira i tino tere ai te tipu o tenei taone. No te 30 o nga ra o Mei i horo ai i te

Ingarahi, kaore rawa i kaha te whawhaitanga, ara i runga i te ahua raruraru o te Poa i te tere rawa o te haere a Rapata: i ohomauri i pokaikaha noa iho. E 260 macro te tawhiti atu o Hoanipaaka i Poroemepoteini, otira e 31 tonu nga ra ka hore i te Ingarahi. I whakahoro te Poa ki Piritoria, i te pouana mahue ake etahi o nga pu-repo, me nga tereina. He tokomaha o te Poa i whakatakoto i a ratou pu i tuku hoki i a ratou ki raro i te mana o Ingarangi. Tino nui atu te koha o te Ingarahi ki te horonga o Hoanipaaka, ki te korenga hoki i tukitukitia e Kurutia nga rua taimana me nga rua koura, i whakawhiwhi hoki ia i muu ra i mea ki te tae te Ingarahi ki Hoanipaaka ka tukitukia e ia te taone me nga maina. Kei runga i Hoanipaaka te kara a te Kuini e piupiu ana e te hau. E rere ra e te UNIANA TIERI!

PIRITORIA.

Ka tau ra a Hoanipaaka ki raro i te marn o Ingarangi, katahi ka turia e Rapata te haere ki Piritoria. Ko Piritoria te tino pa o te Poa ko te pa hoki tera i nobo ai a Kurutia me tona Kawarutanga; otira nui ke noa atu a Hoanipaaka i Piritoria. He whakarongo tonu te mahi a te taringa i aua ra i te peheatangia i te peheatangia ranei. Kua tae mai hoki nga rongo, e kore a Piritoria e taea, i te mea kua rite nga mea katoa mo te whawhai; ko waho me roto o te taone kua whakatongia ki te taimamaiti. Otira i tawhiti ano a Rapata ka rere te tangata tonu, te tangata pakiwaha nei a Kurutia. I whakareera e ia tona pa kaha, ona hoia, me tona iwi, a haere ana ki te huna i a ia. [E huna ana hoki! I kua atu ra hoki me ata whakariterite i runga i te rangimarie; te kaha koe whakaaaraha ana he pakanga ki Ingarangi. E tuna ia, hei a koe te papa-a-Hikita! Nau hoki i porangi ki te takahi i te waeiro o te raiona; ana ka whara koe!]

No te 5 o nga ra o tenei marama ka uru a Rapata ki Piritoria. Ta te pakeke pai! Me te uruhanga tona whakatikanga ake, kaore i rikarika, kiore i taea te arairai. Haere tonu Rapata, haere tonu ra! Ake, ake, kia kaha haere tonu ra! Ka rite nga kupu o te haka a Tuta Nihoniho: "Aue, e te pariha o te Poa huri ke anga ke, take, tako, taka rawa. He paruparu no Piritoria kia takahia e Rapata taiho..... a taiho..... a, hei!" No te po i hakaia ai te haka nei, ki roto ki te hooro tino nui o Kihipane, auwina ake i te ata ka tae mai nga waea kua whakareera e te Poa a Piritoria. Ko Kurutia i rere ki tetahi pa kei runga i nga maunga, kaore i te ata tau ki raro.